

KRONIEK

28e Conferentie van de IALHI. GMMA, Silver Spring (Washington) 1-4 september 1997

Wouter Steenhaut, directeur AMSAB, Geert Van Goethem, wetenschappelijk medewerker AMSAB-CLM

De 28e conferentie van de International Association of Labour History Institutions (IALHI) greep dit jaar plaats van 1 tot 4 september in de George Meany Memorial Archives (GMMA) te Silver Spring, Washington DC. Dit archief- en bibliotheekcentrum maakt deel uit van het George Meany Center for Labor Studies, het vormingscentrum van de overkoepelende Amerikaanse vakbond AFL-CIO. De conferentie werd bijgewoond door zeventenveertig deelnemers van vierentwintig instituten uit veertien landen.

In zijn openingswoord hoopte de nieuwe secretaris-generaal van de IALHI, Wouter Steenhaut, dat dit congres - voor de eerste maal gehouden buiten Europa - een nieuwe basis zou leggen voor een meer internationale werking van de IALHI waarbij vooral de niet-Europese leden nauwer zouden betrokken worden bij de activiteiten van de IALHI. De conferentie was voor de IALHI een unieke gelegenheid om zijn eurocentrische basis enigszins te verlaten. De IALHI-conferentie in Washington bood de leden de unieke gelegenheid om de werking van tot dan toe onbekende Amerikaanse zusterinstellingen op het gebied van de histori-

ografie van de Amerikaanse arbeidersbeweging te leren kennen. Daartegenover konden de Amerikaanse instellingen nu eens kennis maken met de IALHI.

De razendsnelle evolutie van de nieuwe technologieën geeft ook aan de historiografie van de arbeidersbeweging en aan de sociale geschiedenis tal van nieuwe dimensies en nieuwe mogelijkheden om de hogergenoemde doelstelling te bereiken. Vandaag tellen de afstanden immers niet meer. Culturen groeien meer en meer naar elkaar. Nieuwe technologieën maken dat de wereld naar een 'global village' evolueert, zoals het ook zou moeten zijn met de arbeidersbeweging. In de nabije toekomst zullen acties en overlegmethodes tot over de grenzen heen op elkaar moeten afgestemd worden. Vanuit dit standpunt is het dan ook belangrijk dat de instellingen, die zich toeleggen op de geschiedenis van de arbeidersbeweging, activiteiten ontwikkelen op internationaal vlak zonder daarom nochtans internationale instituten te worden. Hierin ligt de coördinerende rol van de IALHI zoals ook blijkt uit de verschillende internationale projecten die door de IALHI of door zijn leden worden opgezet.

De conferentie werd uitstekend voorbereid en georganiseerd door collega Bob Reynolds, bibliothecaris bij het GMMA. Dit centrum bekleedt een vooraanstaande plaats in het wetenschappelijk historisch onderzoek en de documentatievorming van de Noord-Amerikaanse arbeidersbeweging. Het mooi ogend en inhoudelijk sterk tijdschrift van het GMMA, *Labor's Heritage*, speelt hierin een niet te onderschatten rol.

De conferentie begon op 1 september, Labor Day, de Amerikaanse Dag van de Arbeid. Aan de vooravond van het congres gaf Bob Reynolds hierover een historische uiteenzetting, die afgewisseld werd met arbeidersliederen van de

Wobblies tot vandaag, gebracht door de militante zanger Joe Glazer.

De jaarlijkse statutaire vergadering van de IALHI bestaat enerzijds uit een administratief-financieel verslag en anderzijds uit een wetenschappelijk gedeelte. De University of North London (TUC-Library) en het Museum van de Revolutie (Moskou) werden als nieuwe leden aanvaard. De IALHI telt formeel zesennegentig leden, waarvan zevenenvijftig hun jaarlijks lidgeld hebben betaald (stand 31 december 1997). Hieruit blijkt duidelijk dat niet alle leden van de IALHI kunnen gecatalogeerd worden onder de noemer rijke wetenschappelijke instituten. Ondanks hun grote wetenschappelijke bedrijvigheid zijn een aantal instituten financieel niet in staat hun lidgeld te betalen of aan de activiteiten en projecten van de IALHI deel te nemen. Om aan deze leden tegemoet te komen besliste de conferentie verschillende categorieën van lidgeld in te voeren al naargelang de financiële mogelijkheden van het lid en/of de verwachtingen die het lid in de IALHI stelt. Daarnaast besloot de conferentie eveneens een oproep te lanceren naar de rijkere leden om het peterschap op te nemen voor een armer instituut door diens lidgeld te betalen. Om de financieel zwakkere leden en de nieuwe leden uit Oost-Europa de mogelijkheid te geven de conferenties van de IALHI bij te wonen, werd besloten naar bijkomende subsidies te zoeken en een bepaald percentage van het lidgeld voor te behouden voor het 'travel fund' van de IALHI. Met het doel de activiteiten en de wetenschappelijke projecten van de Europese leden van de IALHI bij de Europese Unie te ondersteunen en de nieuwe Oost-Europese leden te helpen, werd eveneens besloten een European Association of Labour History Institutions op te richten.

Het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG, Amsterdam) heeft zich bereid verklaard de publicatie van de IALHI-Newsletter verder gratis te verzorgen. De Newsletter evenals de ledenlijst van de IALHI zijn te raadplegen op de World Wide Web van het IISG. Voortaan krijgt de Museumwerkgroep, die alle IALHI-leden met een museale activiteit groepeerd, een afgevaardigde in het dagelijks bestuur van de IALHI. De relaties met de International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) en met de International Council on Archives (ICA) werden verder onderhouden door Jaap Kloosterman, directeur van het IISG, die tevens voorzitter is van het Uitvoerend Bestuur van de Section of Business and Labor Archives (ICA). Daarnaast is Wouter Steenhaut, secretaris-generaal van de IALHI, een actief lid van de Section of Archives and Archivists of Parliaments and Political Parties (ICA).

De IALHI-conferentie zal in 1998 georganiseerd worden door de Fondazione Feltrinelli in Milaan. Mogelijk zal het wetenschappelijke gedeelte van deze IALHI-conferentie gezamenlijk georganiseerd worden met de Section of Business and Labor Archives van de ICA rond de themaproblematiek van selectie van archieven. Het IISG (Amsterdam) is kandidaat voor 1999. Voor de daaropvolgende jaren stelden het Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek (Oslo) en het Finse Työvään Keskusmuseo (Arbeidersmuseum, Tampere) zich kandidaat voor de organisatie van de volgende IALHI-conferenties.

Het wetenschappelijke gedeelte van de conferentie was gewijd aan de projecten opgezet door IALHI-leden en aan de voorstelling van de verschillende Amerikaanse en Canadese instituten die zich toeleggen op arbeidersgeschiedenis.

Op dit ogenblik lopen een zestal projecten in de schoot van de IALHI. Het eerste project *Bibliografie van de Tweede Internationale* beoogt het opstellen van een bibliografie van de monografieën en tijdschriftenreeksen van de Tweede Internationale (1914-1923), de Socialistische Arbeidersinternationale (1923-1940), SILO/COMISCO (1944-1951), de Socialistische Internationale (1951-1996). Georges Haupt inventariseerde reeds het grootste gedeelte van de publicaties van de Tweede Internationale (*La Deuxième Internationale 1889-1914. Etude critique...* Paris 1964). Van Andrea Panaccione verscheen een bibliografie van de SLI in *Annali* 1983/84 (Fonti per la storia della Internazionale Operaia e Socialista 1923-1940, pp. 3-43) waarin enkel de publicaties van de SLI opgenomen werden en niet deze die samen met andere socialistische organisaties, zoals de International Federation of Trade Unions, werden uitgegeven. De coördinatie van dit project werd toevertrouwd aan het IISG (Amsterdam) en het ABA (Kopenhagen). Deze twee instellingen coördineren eveneens het project *Bibliografie van de periodieken van alle nationale overkoepelende vakbondsorganisaties (tot 1940)*. ABA leidt daarbij ook nog de werkzaamheden rond het project *Wetenschappelijke tijdschriften betreffende de arbeidersgeschiedenis*. Het Feltrinelli Instituut (Milaan) bereidt een project voor over *Fascisme en antifascisme*. In juni 1996 dienden het National Museum of Labour History (NMLH, Manchester), het AMSAB (Gent) en het Työväen Keskusmuseo (Tampere, Finland) in het kader van de Raphaël-projecten een *Vlaggenproject van de Europese arbeidersbewegingen* in bij de Europese Commissie. Op 2 december 1996 berichtte de Europese Commissie de indieners dat het vlaggenproject niet geselecteerd werd bij gebrek aan financiële middelen. Eind 1997 dienden het IISG (Amsterdam), het NMLH (Man-

chester) en het Työväen Keskusmuseo (Tampere) onder de coördinatie van het AMSAB een nieuwe aanvraag in bij de Europese diensten.

In het vooruitzicht van een mogelijke subsidie in het kader van het Europese programma Telematics werd binnen de IALHI onder leiding van het IISG de werkgroep *Serials Service IALHInet* opgestart door ABA (Kopenhagen), Friedrich-Ebert-Stiftung (Bonn), Feltrinelli-instituut (Milaan), Schweizerisches Sozialarchiv (Zürich), Bibliothèque de Documentation Internationale Contemporaine (Nanterre), Studienbibliothek (Wien) en AMSAB. In een eerste fase wordt een netwerk van de inhoudstafels van de belangrijkste wetenschappelijke historische tijdschriften opgezet. In een tweede fase komt de interbibliothecaire uitwisseling via Internet aan bod.

Naar aanleiding van de vijftigste verjaardag van de ICFTU werd onder de auspiciën van de IALHI het project *Historiography of the international free trade union movement* opgestart. Het project, dat gecoördineerd wordt door Marcel van der Linden (IISG) en Geert Van Goethem (AMSAB), beoogt in een eerste fase een institutionele geschiedenis te realiseren van het Internationaal Verbond van Vrije Vakverenigingen (IVVV) en zijn voorlopers. De initiatiefnemers hebben ervoor gekozen het IVVV in zijn chronologische context te plaatsen, te beginnen met de eerste initiatieven op het gebied van internationale syndicale samenwerking en zijn wisselwerking met de geschiedenis van de internationale arbeidersbeweging in haar geheel. Thema's zoals de relatie tussen communistische en sociaal-democratische bewegingen, de relatie tussen de Europese en de Amerikaanse vakbeweging, de werking van de internationale vakbeweging binnen het kader van de internationale instellingen zoals de Interna-

tional Labour Organisation (ILO) en de interne structurele problemen van de internationale vakbeweging verdienen een breder historisch kader dan de loutere IVVV-periode.

De auteurs hebben dan ook gekozen voor een chronologische benadering en ruim honderd jaar internationale vakbeweging ingedeeld in vier grote periodes. Michel Dreyfus (Université de Paris I) heeft aanvaard om de eerste internationale initiatieven tot 1914 te behandelen. Geert Van Goethem (AMSAB) is verantwoordelijk voor de periode tussen 1919 en 1945, Antony Carew (University of Manchester) behandelt de periode 1945-1968 en Rebecca Gumbrell (University of Warwick) de laatste decennia. Elk van deze auteurs heeft zich formeel geëngageerd om een wetenschappelijke studie te realiseren, op basis van nieuw archiefonderzoek. De resultaten worden verwacht tegen maart 1998, waarna een iets bredere workshop zal worden georganiseerd om op basis van de teksten een aantal algemene lijnen voor een concluderend hoofdstuk uit te werken. Dit concluderend hoofdstuk zou meteen de basis kunnen vormen voor de tweede fase van het project, waarbij de institutionele invalshoek zal geruild worden voor de thematische. Dit zal uitgewerkt worden tijdens een internationaal wetenschappelijk congres met als thema *Limits and possibilities of trade union internationalism in historical perspective* en zal toelaten zowel op comparatief als op interdisciplinair vlak te werken, zodat de economische, politieke en organisatorische principes van transnationale vakbondsactiviteiten kunnen opgehelderd worden. Indien dit project zijn ambities waarmaakt dan moeten de auteurs erin slagen om de traditionele historische evocaties rond verjaardagen van organisaties om te buigen tot een wetenschappelijke en kritische herdenking zonder te vervallen in negativisme.

Het tweede luik van het wetenschappelijke gedeelte van de IALHI-conferentie werd besteed aan een kennismaking met de Amerikaanse en Canadese instituten. Het was voor velen een ontdekking de veelheid en de verscheidenheid te zien aan instituten, organisaties, verenigingen en universiteiten - zowel openbare als private - die zich toeleggen op de studie en de bewaring van het historisch erfgoed van de Amerikaanse arbeidersbeweging. Meer dan vijfendertig instellingen leggen zich toe op het bewaren van archieven van de Amerikaanse arbeidersbeweging. De ene houden zich aan de loutere bewaarfunctie van archieven, de andere voeren een intensieve prospectiepolitiek. Tussen de vele Amerikaanse instellingen bestaat weinig of geen coördinatie inzake werking, studie en prospectie naar archieven. Deze vaststelling moest Les Hough, de vroegere directeur van de Reuther Library, tot zijn spijt maken in zijn uiteenzetting over het evaluatieproject dat hij met zijn instelling had opgezet over de situatie en de problematiek van de syndicale en arbeidersarchieven verspreid over de USA. Zeer recentelijk hebben een aantal archivariissen een plan uitgewerkt om het bewaren van vakbondsarchieven, in 't bijzonder van het lokale niveau, te coördineren en aan te moedigen. De George Meany Memorial Archives (GMMA) houdt alleen de archieven bij van de nationale overkoepelende vakbond, AFL-CIO. De bewaring van de archieven van de onderscheiden centrales en lokale vakbondsafdelingen wordt overgelaten aan de bonden zelf, aan openbare en private archiefinstellingen of aan universiteiten en daarmee geassocieerde instellingen. De Archives and Manuscripts Department of the University of Maryland (in College Park, Maryland) bewaart bijvoorbeeld de archieven van de Industrial Union of Marine and Shipbuilding Workers of America; Bakery, Confectionery and Tobacco Workers Interna-

In het bestand Bureau of Investigation van het NARA bevindt zich een dossier Hendrik De Man dat in 1918 tegen hem werd aangelegd toen hij tijdens zijn verblijf in de VS in 1918 valselijk beschuldigd werd van spionage voor het oorlogvoerende Duitsland

tional Union; the United Brotherhood of Carpenters and Joiners of America... Dezelfde universiteit legt zich bovendien toe op het microfilmen van de niet gepubliceerde documenten van de Amerikaanse vakbondsleider Samuel Gompers (1850-1924). Daarnaast plant dit departement een twaalfdelige geannoteerde publicatie met de meest markante documenten - een selectie uit 750.000 bladzijden tellende documenten - van deze legendarische vakbondsleider. Daarvan verschenen reeds zes volumes. Nog verschillende andere Amerikaanse en Canadese instituten werden uitgenodigd om hun werking, bestanden en doelstellingen aan het congres voor te stellen, zoals het American Labor Museum / Botto House National Landmark, het Tamiment Institute Library / Robert F. Wagner Labor Archives en het Kheel Center for Labor Management Documentation Archives.

Naast deze voorstellingen werden de congressisten rondgeleid in de immense gebouwen van de United States National Archives and Records Administration (Washington DC en College Park, Maryland) waar een uiteenzetting werd gegeven over de overheidsarchieven betreffende de arbeidssector; in de bibliotheek van de United States Department of Labor in Washington DC en in het National Museum of American History van de Smithsonian Institution (Washington DC). De afdeling Sociale Geschiedenis van dit museum bewaart talrijke materiële relictten en beeldmateriaal betreffende de Amerikaanse vakbeweging en de arbeidersklasse. Als slot van de XXVIIIe IALHI-conferentie werd het industrieel archeologisch museum in Baltimore bezocht, dat ondergebracht is in een vroegere oesterconservenfabriek.

AMSAB-prospectie in Amerikaanse archiefinstellingen

Wouter Steenhaut, directeur AMSAB, Geert Van Goethem, wetenschappelijk medewerker AMSAB-CLM

Ons verblijf in Washington naar aanleiding van de 28e IALHI-conferentie hebben we met enige dagen verlengd om opzoekingen te verrichten naar bronnenmateriaal, dat dienstig kan zijn voor de historiografie van de Belgische arbeidersbeweging en voor de AMSAB-zoektocht naar de verloren gewaande socialistische (en Belgische) archieven en bibliotheken sinds de Tweede Wereldoorlog. Als besluit kunnen we nu al stellen dat de Amerikaanse archieven een nog te weinig ontgonnen gebied is voor de historiografie van de Belgische arbeidersbeweging.

In de United States National Archives and Records Administration (NARA, College Park, Maryland) hebben we verschillende fondsen doorgenomen, die ons op het spoor zouden kunnen brengen van Belgische archieven en bibliotheken die sinds de Duitse roof tijdens de Tweede Wereldoorlog als 'vermist' staan opgegeven. Meer bepaald was de zoektocht gericht op het vinden van enige indicaties die zouden kunnen leiden naar het verdwenen vooroorlogse archief van de socialistische vakbeweging (Syndikale Kommissie, Belgisch Vakverbond) die in 1998 haar eeuwfeest viert. Daarvoor werd het omvangrijke archief van het **Collecting point-Offenbach Archival Depot**, dat in de Amerikaanse bezettingszone in Duitsland in de periode 1946-1951 instond voor de opsporing, identificatie en restitutie van het door de Duitsers geroofde (archief- en bibliotheek) materi-

Het Collecting point-Offenbach Archival Depot stond in voor de opsporing, identificatie en restitutie van het door de Duitsers geroofde archief- en bibliotheekmateriaal (Algemeen Rijksarchief Den Haag, archief D.P.M. Graswinckel)

aal, minutieus doorgenomen. Ook de archieven van de andere Amerikaanse collecting points (o.m. Wiesbaden, München), die zich echter meer toeleiden op geroofde kunstwerken, werden doorgenomen.

De archieven van deze collecting points maken deel uit van het zeer omvangrijke en meterslange archief **Records of Office Military Government of Germany - United States (OMGUS)** - (Ardelia Hall Collection). In dit archieffonds werden eveneens grondige steekproeven uitgevoerd, inzonderheid wat betreft schadeclaims, herstellingen en restitutie. De opzoeken beperkten zich echter niet enkel tot de Belgische restitutedossiers. Ook de dossiers van andere Europese landen werden nage trokken om eventueel op het spoor te komen van verkeerdelijk gerestitueerde stukken aan Frankrijk, Nederland enz. Deze tijdrovende, omvangrijke zoektocht heeft ons wat betreft de verdwenen Belgische archieven en bibliotheken weinig nieuwe gegevens opgeleverd. Wel kunnen we nu een totaalbeeld opmaken van het aantal en de omvang van de restituties, die vanuit Offenbach aan België zijn gebeurd.

Het succes van onze opzoeken ligt echter meer op het internationale vlak. In het archief van OMGUS hebben we de eerste aanduidingen gevonden die ons op het spoor kunnen brengen van de huidige bewaarplaats van het alsnog als vermist opgegeven vooroorlogs archief of bibliotheek (uit de Amerikaanse documenten is dit niet zo duidelijk op te maken) van het **Internationaal Verbond van Vakverenigingen (IVV)**. De huidige secretaris-generaal van de International Confederation of Free Trade Unions (ICFTU of IVVV), Bill Jordan, heeft het AMSAB en de IALHI gevraagd de opzoeken naar de mogelijke huidige bewaarplaats van het archief of bibliotheek van zijn vooroorlogse voorganger te intensifiëren.

Daarnaast vonden we in het archieffonds van het Offenbach Archival Depot een dossier Boris Nikolaevsky. In 1935 kwam deze Russische mensjewiek in dienst van het IISG en in 1936 werd hij directeur van de Parijse afdeling van dit internationaal instituut. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd ook deze afdeling leeggeroofd door de Einsatzstab Reichsleiter Rosenberg. Vanaf 1946 startte Nikolaevsky een zoek-

tocht naar zijn verdwenen privébibliotheek en deze van de Parijse afdeling. Dit dossier hebben we gefotokopieerd ten behoeve van onze Amsterdamse collega's⁽¹⁾.

In het bestand **Bureau of Investigation** (voorloper van het FBI), dat op microfilm bewaard wordt in het NARA, vonden we een onderzoeksdossier Hendrik De Man dat in 1918 tegen hem werd aangelegd toen hij tijdens zijn verblijf in de USA valselijk beschuldigd werd van sympathieën en spionage voor het oorlogvoerende Duitsland⁽²⁾. Het dossier zal in fotokopievorm consulteerbaar zijn in de leeszaal van het AMSAB.

Documenten betreffende de relaties tussen de Belgische vakbewegingen en de Amerikaanse vakbeweging AFL-CIO, hoofzakelijk uit de periode 1947-1954, werden gevonden in het archieffonds **AFL/CIO-International Affairs Department**, dat in het George Meany Memorial Archives (GMMA in Silver Spring, Maryland) bewaard wordt. Het betreft de archieven van de vertegenwoordigers van de Amerikaanse vakbeweging in Europa, met name deze van Brown, Lovestone en Ross. De meest interessante documenten werden gefotokopieerd en zijn consulteerbaar in de leeszaal van het AMSAB. De stukken betreffende de Belgische christelijke vakbeweging werden gefotokopieerd ten behoeve van het KADOC. De zoekingen in het GMMA konden bij gebrek aan tijd niet volledig afgerond worden en zullen bij een volgende zending voortgezet worden.

(1) Boris Ivanovic Nikolaevsky (1887-1966) was al vanaf 1903 actief in de Russische revolutionaire bewegingen, eerst als bolsjewiek, daarna, vanaf 1906 als mensjewiek. Hij leidde van 1919 tot 1921 het Centraal Archief voor de Geschiedenis van de

Revolutionaire Beweging in Rusland. In februari 1921 werd hij gedurende elf maanden gevangen gezet en daarna uit Rusland verbannen. Hij trok naar Berlijn. Niettegenstaande dit trad hij op als correspondent van het Instituut voor Marxisme en Leninisme. Te Berlijn beheerde hij als historicus, verzamelaar en overtuigd sociaal-democraat de archieven en bibliotheek van de Russische Sociaal-Democratische Arbeiderspartij. Toen de nazipartij aan de macht kwam trok hij naar Parijs. Bij het uitbreken van de oorlog vluchtte hij via Marseille en Lissabon naar New York waar hij in november 1940 aankwam. Hij overleed in Californië in 1966. Zijn omvangrijk archief maakte hij over aan de Hoover-institution aldaar. M. HUNINCK, *De papieren van de Revolutie. Het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, 1935-1947*, Amsterdam : IISG, 1986, pp. 14-15.

(2) In 1918 verbleef H. De Man met een regeringsdelegatie in de USA met als opdracht er de industriële en sociale ontwikkeling te bestuderen in het vooruitzicht van de economische en sociale heropbouw van België na de Eerste Wereldoorlog. Zijn bevindingen hierover zal hij later publiceren in de studie *Au pays du Taylorisme*, Bruxelles : Le Peuple, 1919, Petite Bibliothèque du Peuple nr. 5. Na deze opdracht bleef hij nog enkele maanden in de USA en stelde zich ten dienste van het Committee on Public Information van de Amerikaanse journalist George Creel. Dit comité had zich tot doel gesteld de oorlogspolitiek van President Wilson tegen Duitsland te propageren bij de Amerikaanse bevolking die zich nog afzijdig hield van de Grote Oorlog in Europa. Deze propaganda-actie onttaarde in een ware haatcampagne tegen alles wat enigszins afweek van de officiële politieke lijn, en tegen de tegenstanders van de Amerikaanse oorlogspolitiek. Paradoxaal genoeg werd ook H. De Man slachtoffer van deze anti-Duitse massahysterie. Na zijn voordracht voor de Lake Placid club, waarin hij deze haatcampagne jegens het Duitse volk scherp had bekritiseerd en had aangedrongen op een objectievere houding terzake, werd hij door het Bureau of Investigation beschuldigd van Duitse propaganda en verdacht van Duitse spionage. Uiteindelijk werden de beschuldigingen ingetrokken. Toch werd hij door het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken persona non grata verklaard (M. CLAEYS-VAN HAEGENDOREN, *Hendrik de Man. Een biografie*, Antwerpen/Utrecht : De Nederlandsche Boekhandel, 1972, pp.111-114). De documenten betreffende deze beschuldigingen jegens H. De Man worden in het FBI-archief bewaard in het bestand The old German files, aldus genoemd omdat daaronder alle dossiers werden gerangschikt tegen al dan niet vermeende Duitse agenten of sympathisanten. Daarin zitten echter ook de dossiers van linkse radicalen - althans in de ogen van het toenmalige Amerikaanse establishment - die zich toen in de USA bevonden.